Ref. Farde e-Vergaderingen : 2378277

Nr DO : **46**

Rapport - Raad van 14/12/2020

Onderwerp : Motie "safe in the City".- Voorstel van motie ingediend door mevr. DEBAETS en dhr. WEYTSMAN, Gemeenteraadsleden, in naam van de fracties CDH-CD&V en MR-VLD en mede-ondertekend door dhr. OURIAGHLI, mevr. HOESSEN, mevr. NAGY en mevr. PERSOONS, namens de fracties PS, ECOLO-GROEN, DéFI en Change.Brussels.

Motie "Safe in the City" gericht op het verbeteren van de veiligheid en het welzijn van vrouwen in de openbare ruimte van de Stad Brussel

---

Opdat de Stad een succes zou zijn voor iedereen, is het belangrijk een goede verscheidenheid van functies te verzekeren, waarbij de toegankelijkheid van deze functies gegarandeerd wordt, zowel op het vlak van mobiliteit als van inclusiviteit.

Stadsplanning en inrichting van de publieke ruimte hebben niet altijd oog voor de genderaanpak. Als gemiddelde gebruiker van de openbare ruimte heeft men nog te vaak een man voor ogen, tussen de 30 en 40 jaar, met een koopkracht boven het gemiddelde. Bovenop de intrinsieke problemen die gepaard gaan met een dergelijke, op zijn minst restrictieve, visie, zijn er grote verschillen tussen vrouwen en mannen wat betreft de verwachtingen die beide groepen hebben van deze publieke plaatsen, alsook in de manier waarop ze beleefd worden. Verschillen die zich vaak ook aftekenen in de manier waarop mannen en vrouwen de publieke ruimte, in de ruime zin, gebruiken en benutten.

De pertinentie om deze vragen te bestuderen vanuit een «Gender Mainstreaming» invalshoek is vandaag onbetwistbaar. Maatregelen die specifiek ten behoeve van vrouwen doorgevoerd worden, komen onrechtstreeks ook ten voordele van andere doelgroepen die dezelfde moeilijkheden of ervaringen ondervinden in de publieke ruimte. De maatregelen gericht op vrouwen hebben bovendien eveneens een belangrijke impact op de gehele bevolking.

Er is dus een inspanning nodig om die plaatsen te identificeren en (opnieuw) in te richten die vrouwen zich moeilijk eigen maken – en waarvan ze soms zelfs uitgesloten worden – omdat ze te sterk gedomineerd worden door een vorm van “mannelijke normativiteit”. Dat kunnen zowel plaatsen zijn die exclusief door mannen bezocht worden en/of plaatsen die ervaren worden als vrouwonvriendelijk en/of plaatsen waar vrouwen zich niet veilig voelen.

De huidige motie staat in het verlengde van het Gemeentelijk Actieplan «BXL Feminist 2020 - 2022 voor de Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen» en bevestigt het engagement van de Stad om voor de vrouwelijke gebruiksters van de openbare ruimte meer comfort en welzijn te garanderen. De motie bevestigt eveneens de wil van de Stad om haar beleid in de strijd tegen het onveiligheidsgevoel en tegen fenomenen van belaging op straat, verder te zetten.

De Gemeenteraad van de Stad Brussel :

- Overwegende dat een «Stad op 10 minuten» de toegankelijkheid tot basisfuncties moet garanderen voor bewoners/-sters uit al haar wijken;
- Overwegende dat het percentage vrouwen dat te maken krijgt met seksisme, in de openbare ruimte, op het werk of in familiale kring, geschat wordt op meer dan 95% ;
- Overwegende dat uit de enquête van JUMP « sexisme, bientôt fini ? » blijkt dat 75% van de ondervraagde vrouwen , tussen 13 en 77 jaar, verklaarden al minstens één vorm van geweld in de openbare ruimte ondergaan te hebben, en dit terwijl het aantal geregistreerde klachten voor dergelijke inbreuken miniem is;
- Overwegende het luik van het Veiligheidsplan 2020-2025 van de politiezone Brussel – HOOFDSTAD Elsene getiteld «de (nare)ervaring van vrouwen in de openbare ruimte» , dat erop gericht is om symbolisch en fysiek geweld tegen vrouwen aan te pakken, en om de obstakels voor klachtneerlegging m.b.t. dergelijke feiten te reduceren door middel van specifieke vormingen voor de politieagenten (sensibilisering rond seksistisch gedrag, belaging op straat, intra-familiaal geweld, slachtofferonthaal, enz.);
- Overwegende de acties voorzien in het kader van het Gemeentelijk Actieplan «BXL Feminist 2020 - 2022 voor de

Gelijkheid van Vrouwen en Mannen» inzake intimidatie in de openbare ruimte, onder meer :
o sensibilisering en preventie in de scholen (cursus EVRAS ‘éducation à la vie relationnelle, affective et sexuelle’ , tentoonstellingen, theatervoorstellingen, enz) ;
o vormingen aan straathoekwerkers en aan animatoren van jeugdcentra ;
o inzetten van de stadswachten van de vzw BRAVVO bij het sensibiliseren en het voorkomen van het fenomeen (opleiding van de stadswachten, aanwezigheid op evenementen, identificatie van probleemplaatsen, enz.) ;
o monitoring van seksuele intimidatie en seksistisch geweld bij het personeel van de Stad (IDPBW), vormingen bestemd voor het administratief personeel en het oprichten van een netwerk van referentie vertrouwenspersonen;
o versterking van de gemeentelijke expertise inzake ‘gender’aanpassingen van de openbare ruimte en het ontwikkelen van tools (burgerraadplegingen, verkennende wandelingen met de vrouwelijke inwoners, checklists, enz.) voor de betrokken diensten (stedenbouw, ruimtelijke ordening, openbare werken, politie, gemeenschapswachten, enz.) ;
o ondersteuning van verenigingen actief in deze materie en verspreiding van sensibiliseringcampagnes rond deze problematiek via de communicatiekanalen van de Stad (newsletter, intern informatieblad, intranet, sociale media, aanplakkingsborden, verlichting van het Stadhuis, enz.) om de burgers, slachtoffers en potentiële getuigen te informeren over de procedures en over hun rechten, over hoe te reageren om dit type van gedrag te voorkomen alsook over de noodnummers die kunnen gebeld worden in geval van agressie ;
• Overwegende dat op het vlak van onveiligheid, een plaats als minder aantrekkelijk en potentieel gevaarlijker wordt aangevoeld door vrouwen, naarmate ze minder betreden wordt door andere vrouwen, hetgeen dus een vicieuze cirkel veroorzaakt ;
• Overwegende dat ervoor zorgen dat openbare plaatsen regelmatig en door een gemengd publiek bezocht worden ertoe bijdraagt om deze plaatsen veiliger te maken voor vrouwen en zo ook het mechanisme van verlating, dat hierboven werd aangehaald, te doorbreken;
• Overwegende dat de aanwezigheid van wijkbewoners sterk bijdraagt aan de levenskwaliteit, de sociale cohesie en het veiligheidsgevoel ;
• Overwegende dat naast hun primaire functie, buurtwinkels - door hun aanwezigheid - ook een rol als getuige spelen tijdens hun openingsuren, en dat zij ook bijdragen tot de levenskwaliteit en de sociale cohesie in een wijk ;
• Overwegende dat een te groot aantal leegstaande woningen in een wijk, het gevoel dat deze zone verlaten is, in de hand werkt (wat een rechtstreeks invloed heeft op het algemene veiligheidsgevoel) en tevens bepaalde vormen van ongeoorloofd gedrag, zoals bv. intimidatie op straat, in de hand werkt of “onzichtbaarder” maakt;
• Overwegende dat aangepaste en voldoende verlichting, conform de internationale normen (wit licht, laaghangende en bilaterale verlichting, enz.), een belangrijke rol speelt in het gevoel van (on)veiligheid ;
• Overwegende dat de inrichting van parken en groene ruimten dient te gebeuren rekening houdend met de genderinvalshoek en met fenomenen zoals belaging ;
• Overwegende dat te weinig openbare toiletten toegankelijk en/of voldoende beveiligd zijn ;
• Overwegende het zeer lage aantal luiertafels en/of aangepaste «baby corners» en et feit dat de overweldigende meerderheid hiervan enkel opgesteld zijn in de vrouwentoiletten, zodat deze taak enkel aan vrouwen toegedragen wordt en tegelijkertijd ontoegankelijk is voor mannen ;

Vraagt aan het College :
• Om haar beleid op het vlak van gemengde functies (woning, handel, zorg, opvang, onderwijs, diensten, enz.), die toegankelijk zijn binnen een redelijke perimeter, verder te zetten ;
• Om te volharden in de vervrouwelijking van de openbare ruimte (namen van straten, pleinen, parken, scholen, muurschilderingen, enz.) met als doel een gelijkwaardige vertegenwoordiging van 50%-50% ;
• Om actief verder te werken t.o.v. eigenaars om het aantal leegstaande woningen in sommige wijken te verminderen, zodanig dat deze niet meer aanzien worden als ‘spookbuurten’ ;
• Om een aanvraag in te dienen bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om een specifieke categorie te creëren in « Fix my street » waarmee gebruikers kunnen aangeven dat een zone ervaren wordt als ‘onveilig’ en/of waarmee een stadsinrichting, die vanuit veiligheidsoogpunt problematisch is, kan gesignaleerd worden ;
• Om verder te gaan met het ontwikkelen van expertise en van tools die :
o de integratie van de genderdimensie bij de aanleg van openbare ruimten systematiseren;
o het mogelijk maken om zones, die als gevaarlijk aangevoeld worden, te kunnen identificeren aan de hand van objectieve criteria (verslagen fixmystreet, door de politie vastgestelde inbreuken of klachtneerleggingen, exploratieve wandelingen, enz.) ;
o een precieze en lokale aanpak mogelijk maken om de geïdentificeerde plaatsen aan te passen aan de specifieke noden van vrouwen ;
• Om het onveiligheidsgevoel van vrouwen aan te pakken via de aanpassing van de bestaande verlichting en van het Gemeentelijk Lichtplan volgens een genderinvalshoek, om een ‘intelligente’ openbare verlichting, conform de internationale normen, te bekomen ;
• Om dezelfde aandacht te besteden aan de aanleg van parken, speeltuinen voor kinderen en de groene ruimten in brede zin (d.m.v. spiegels, sterkere verlichting bij passage tijdens de latere openingsuren, informatieborden, open parkstructuur en toegankelijke paden, voorrang geven aan lage begroeiing, aanwezigheid van wijkwerking tijdens de schoolvakanties, enz.) ;

- Om meer openbare toiletten te voorzien, met name in de parken, waarbij eveneens een ruimte wordt voorzien voor borstvoeding en babyvoeding ;
- Om rustbanken te installeren die specifiek aangepast zijn voor borstvoeding ;
- Om horecazaken aan te moedigen om bij gebrek aan 'unisekse baby-corner' zowel de «dames» als de «heren»-toiletten te voorzien van een luiertafel;
- Om horecazaken aan te moedigen om borstvoeding openlijk toe te laten in hun zaak, door bijvoorbeeld deel te nemen aan de actie «#breastfriends».

Bijlagen :